

VSEBINA

Dr. Marjan Blažič, dr. Janja Črčinović Rozman, Bojan Kovačič	3 NEKATERE ZNAČILNOSTI GLASBENO TALENTIRANIH UČENCEV S PODROČJA GLASBENIH SPOSOBNOSTI
Dr. Barbara Sicherl Kafol	22 PROJEKT MENET IN VSEŽIVLJENJSKO UČENJE UČITELJEV GLASBE
Dr. Karmen Erjavec	36 ŽANRSKA MEDIJSKA PISMENOST: PRIMER ANALIZE RISANKE SNEGULJČICA IN SEDEM PALČKOV
Mag. Jožica Frigelj	53 PORTFOLIJO: SPREMLJANJE, VREDNOTENJE IN SAMOVREDNOTENJE DOSEŽKOV UČENCEV
Mag. Andreja Špernjak, dr. Andrej Šorgo	68 PRIMERJAVA PRILJUBLJENOSTI TREH RAZLIČNIH NAČINOV IZVEDBE BIOLOŠKIH LABORATORIJSKIH VAJ MED OSNOVNOŠOLCI
Dr. Helena Smrtnik, dr. Maja Zupančič	87 UJEMANJE MED RAZLIČNIMI SKUPINAMI OCENJEVALCEV MLADOSTNIKOVE OSEBNOSTI
Dr. Alja Lipavc Oštir, dr. Saša Jazbec	104 VZAJEMNO DELOVANJE RAZLIČNIH DEJAVNIKOV PRI UVAJANJU CLIL-A V ŠOLSKE SISTEM V SLOVENIJI
Dr. Vesna Štemberger, Damir Knjaz, Bojan Matković	119 PRIMERJAVA ZNANJA O PREHRANI IN NAČINA PREHRANJEVANJA LJUBLJANSKIH IN ZAGREBSKIH ŠTUDENTOV
Dr. Milena Kramar Zupan	135 TRŽENJE IZOBRAŽEVALNIH STORITEV
Dr. Djurdja Soleša Grijak, dr. Dragan Soleša	158 METAKOGNITIVNI OKVIR UČNE KOMUNIKACIJE
Dr. Drobne Damjana	168 UČNI NAČRTI IN KOMPETENCE NA PODROČJU BIOLOŠKIH ZNANOSTI
Mag. Maša Černelič Bizjak	182 PSIHOLOŠKA OBREMENJENOST IN DOMINANTNOST SIMPTOMOV MED MLADNOSTNIKI SREDNJIH ŠOL: POTENCIALNI VPLIVI NA IZGUBO SLUHA
Dr. Robert Masten	200 DOŽIVLJANJE SMISLA ŽIVLJENJA IN EKZISTENCIALNE FRUSTRACIJE PRI DIJAKIH SLOVENSkih SREDNJIH ŠOL

CONTENTS

Marjan Blažič, Ph.D., Janja Črčinovic Rozman, Ph.D., Bojan Kovačič	3 A FEW CHARACTERISTICS OF MUSICALLY TALENTED PUPILS IN THE AREA OF MUSICAL ABILITIES
Barbara Sicherl Kafol, Ph.D.	22 MENET PROJECT AND LIFELONG LEARNING OF MUSIC TEACHERS
Karmen Erjavec, Ph.D.	36 THE GENRE OF MEDIA LITERACY: A CASE STUDY OF GENRE ANALYSIS OF DISNEY'S ANIMATED CARTOON – SNOW WHITE AND THE SEVEN DWARFS
Jožica Frigelj, M.A.	53 PORTFOLIO: MONITORING, EVALUATING AND SELF-EVALUATING PUPILS' ACHIEVEMENTS
Andreja Špernjak, M.A., Andrej Šorgo, Ph.D.	68 COMPARISON OF ATTITUDINAL DIFFERENCES WITH THREE DIFFERENT STYLES OF BIOLOGICAL LABORATORY EXERCISES AMONG ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS
Helena Smrtnik, Ph.D., Maja Zupančič, Ph.D.	87 AGREEMENT AMONG DIFFERENT GROUPS OF INFORMANTS REPORTING ON ADOLESCENTS' PERSONALITY
Alja Lipavic Oštir, Ph.D., Saša Jazbec, Ph.D.	104 INTERACTION OF VARIOUS FACTORS WITH THE INTRODUCTION OF CLIL IN THE EDUCATIONAL SYSTEM IN SLOVENIA
Vesna Štemberger, Ph.D., Damir Knjaz, Bojan Matković	119 COMPARISON OF KNOWLEDGE ON NUTRITION AND EATING HABITS WITH STUDENTS FROM LJUBLJANA AND ZAGREB
Milena Kramar Zupan, Ph.D.	135 MARKETING OF EDUCATIONAL SERVICES
Djurdja Soleša Grijak, Ph.D., Dragan Soleša, Ph.D.	158 METACOGNITIVE FRAME OF COMMUNICATION IN THE TEACHING PROCESS
Drobne Damjana, Ph.D.	168 COMPETENCE BASED CURRICULA IN BIOSCIENCES
Maša Černelič Bizjak, M.A.	182 PSYCHOLOGICAL DISTRESS AND THE PREVALENCE OF SYMPTOMS AMONG SECONDARY SCHOOL ADOLESCENTS: THE POTENTIAL IMPACT OF HEARING LOSS
Robert Masten, Ph.D.	200 EXPERIENCING MEANING IN LIFE AND EXISTENTIAL FRUSTRATION AMONG SLOVENIAN HIGH SCHOOL STUDENTS

Nekatere značilnosti glasbeno talentiranih učencev s področja glasbenih sposobnosti

UDK 78-056.45-057.87

KLJUČNE BESEDE: glasbena talentiranost, značilnosti glasbeno talentiranih učencev, glasbene sposobnosti, glasbeni testi, faktorska analiza

POVZETEK – Uvodoma smo v prispevku na podlagi izsledkov številnih raziskav, v njih uporabljene terminologije, definicij, glasbenih testov, kriterijev za identifikacijo, ter lastnih pedagoških izkušenj oblikovali nekaj splošnih značilnosti glasbeno talentiranih učencev ter področje ocenjevanja značilnosti glasbenega talenta razdelili na šest področij: glasbene sposobnosti, glasbena ustvarjalnost, glasbena izvedba, glasbeno znanje, glasbene aktivnosti in nekatere druge značilnosti. V drugem delu predstavljamo rezultate empirične raziskave, v kateri smo na vzorcu 86 učiteljev razrednega pouka z anonimnim anketnim vprašalnikom proučevali nekatere značilnosti glasbeno talentiranih učencev od prvega do petega razreda s področja glasbenih sposobnosti. V faktor-ski analizi so bili ekstrahirani trije faktorji, ki skupaj pojasnijo 70,796% variance. Poimenovali smo jih: melodične sposobnosti, ritmične sposobnosti in sposobnosti višjega reda. Potrdili smo hipotezo, ki pravi, da so značilnosti glasbeno talentiranih učencev s področja glasbenih sposobnosti nadpovprečno izražene. Skoraj v celoti smo potrdili hipotezo, ki pravi, da je obiskovanje glasbene šole dejavnik razlik med značilnostmi glasbeno talentiranih učencev s področja glasbenih sposobnosti.

UDC 78-056.45-057.87

KEYWORDS: musically talented, characteristics of musically talented pupils, musical abilities, musical tests, factor analysis

ABSTRACT – In the initial part of the article, where we had extracted from research findings terminology, definitions, musical tests, and identification criteria as well as from personal experience we created some general characteristics of musically talented individuals, and divided the area of assessing characteristics of musical talent into six categories that among others consisted of: musical ability, musical creativity, musical performance, musical knowledge, and musical activity. In the second part of the article, we present the results of our study that was based on a sample of 86 class-stage level elementary school teachers. They completed an anonymous survey on characteristics of musically talented children from Grades One to Grades Five in the area of musical ability. Three factors were extracted from the factor analyses that together represented 70.796% of the variance. These were: melodic abilities, rhythmic abilities and higher-order ability. We confirmed the hypothesis that the characteristics of musically talented children from the area of musical abilities were above average. Almost in its entirety the next hypothesis was confirmed, which stated that attending music school is a factor in the difference among characteristics of musically talented pupils in the area of musical ability.

1. Uvod

Iz raziskave stališč učiteljev o glasbeni talentiranosti (Kovačič, 2007) je razvidno, da na slovenskih šolah za glasbeno talentirane učence ni prav dobro poskrbljeno. Na področju glasbene talentiranosti v devetletni osnovni šoli je treba glasbeno talentiranost ustrezno definirati, izdelati instrumentarij za ocenjevanje značilnosti glasbeno talentiranih učencev in podrobno proučiti značilnosti populacije glasbenih talentov. Dobro poznavanje splošnih in specifičnih značilnosti populacije glasbeno talentiranih

Dr. Barbara Sicherl Kafol

Projekt meNet in vseživljenjsko učenje učiteljev glasbe

UDK 37.011.3-051

KLJUČNE BESEDE: vseživljenjsko učenje, projekt meNet, učitelji glasbe, študijske skupine

POVZETEK – V prispevku predstavljamo mednarodni projekt Music Education Network (meNet) A European Network for Communication and Knowledge Management in the field of Music Education, v okviru katerega smo proučevali vseživljenjsko učenje učiteljev glasbe na primeru delovanja študijske skupine za glasbo v slovenskih srednjih šolah. Izsledki raziskave so pokazali soodvisnost namernih in nenamernih vidikov učenja ter prisotnost kompetenc za vseživljenjsko učenje skozi vidike vzajemnega odnosa med osebnim in profesionalnim razvojem, kritične refleksije lastnega dela in simetrične interakcije med udeleženci in vodji skupin.

UDC 37.011.3-051

KEYWORDS: lifelong learning, meNet project, music teachers, study groups

ABSTRACT – This paper presents the international project entitled “Music Education Network (meNet) A European Network for Communication and Knowledge Management in the field of Music Education” within which the issue of lifelong learning of music teachers was studied on a music case study group in Slovenian secondary schools. The findings of the study showed interdependence of intentional and unintentional learning and the presence of competences for lifelong learning through the viewpoint of mutual relation between professional and personal development, critical reflection of one’s own work, and symmetrical interaction between the participants and the leaders of the group.

1. Uvod

Vseživljenjsko učenje je imperativ sodobnega življenja, saj nenehne spremembe v družbi od posameznika zahtevajo iskanje vedno novih rešitev. Družba znanja predpostavlja premik v smislu razumevanja pojmovanja znanja in zviševanja njegove ravni. “Temeljna filozofija in strategija vseživljenjskosti učenja ni le slediti razvoju “družbe mislečih”, temveč nenehno narekovati tak razvoj in razvoj “učeče se družbe” (Strategija vseživljenjskosti učenja v Sloveniji, 2007, str. 7). Procesu sprememb lahko sledimo že od sedemdesetih let prejšnjega stoletja, sprva z delovanjem Unesca in kasneje OECD in Evropske unije. Slednja je v vrsti dokumentov gradila novo filozofijo vseživljenjskosti učenja, ki jo danes razumemo v njeni kompleksnosti trajanja (učenje skozi celotno življenje – *lifelong learning*) in širine (različne oblike učenja – *life-wide learning*). Preteklo pojmovanje učenja, ki je priznavalo le institucionalne okvire je preživeto. Današnje razumevanje izpostavlja: “Vseživljenjsko učenje je eden od celostnih pogledov na izobraževanje in priznava učenje v številnih različnih

Dr. Karmen Erjavec

Žanrska medijska pismenost: primer analize risanke Sneguljčica in sedem palčkov

UDK 37.014.22:791.228

KLJUČNE BESEDE: žanr, medijska pismenost, vzgoja za medije, risanka

POVZETEK – Medijska žanrska praksa se pojavlja na različnih družbenih področjih ter zahteva znanje in veščine žanrske pismenosti. Ker študije medijske pismenosti pomanjkljivo opredeljujejo in analizirajo žanre, učni koncepti vzgoje za medije pa jih zanemarljivo vključujejo, je namen tega članka razviti raziskovalni in učni pristop k medijskim žanrom. Avtorica v članku razvija diskurzivni pristop k analizi žanrov, ga preverja na primeru žanrske analize Disneyjeve risanke Sneguljčice in sedem palčkov in postavlja model poučevanja medijskih žanrov. Ker vsi komunikacijski elementi prispevajo k opredelitvi in družbeni rabi določenega žanra, moramo žanr analizirati na produkcijski, tekstualni in recepcijski ravni. Avtorica z žanrsko analizo razkrije, kako so producenti risanke z namenom maksimiranja dobička in širjenja prevladujoče ameriške ideologije uporabili žanrske konvencije risanke in ustvarili na prvi pogled nedolžen tekst, ki pa vključuje ideologijo konzervativizma in seksizma, samoumevno sprejeto pri občinstvu. Na podlagi raziskave v drugem delu članka oblikuje model poučevanja medijskih žanrov, ki temelji na projektne delu s ključnimi vprašanji o konceptu žanra.

UDC 37.014.22:791.228

KEYWORDS: genre, media literacy, media education, animated cartoon

ABSTRACT – The genre of media literacy appears in various social spheres that demands knowledge and skills in genre literacy. Because media literacy studies lack the definition and analysis of genre and are negligibly incorporated in the teaching concepts of media education, the goal of this article is to develop both a research and a teaching approach to media genres. In the paper, the author develops a discursive approach to genre analysis by conducting a case study of genre analysis on Disney's animated cartoon Snow White and the Seven Dwarfs. Based on the aforementioned structure, the author creates a teaching model for the media genre. Because all communication elements contribute to the definition and the social use of a certain genre, the genre must be analysed at the production, textual, and receptive levels. The author shows how producers with the intent of maximising profit and to spread the prevailing American ideology used genre conventions that at first create an image of an innocent text. However, upon closer examination it offers ideological messages on conservatism and sexism that is self-evidently accepted by members of the audience.

1. Uvod

Otroci in mladostniki radi spremljajo določene medijske žanre. Čeprav se njihova izbira razlikuje po spolu in starosti, raziskave o medijski potrošnji slovenskih (Dolničar in Nadoh, 2004; Erjavec, 2005; Erjavec in Volčič, 1999) in zahodnoevropskih (Livingstone, 2002) osnovnošolskih učencev kažejo, da večina najraje gleda risanke. Na drugi strani pa raziskave medijske pismenosti slovenskih osnovnošolskih učencev (Erjavec in Volčič, 2009; Volčič in Erjavec, 2006) kažejo, da večina učencev ne pozna termina (medijski) "žanr" in ne zna opredeliti svojega najljubšega žanra. Še več, razi-

Portfolijo: spremljanje, vrednotenje in samovrednotenje dosežkov učencev

UDK 37.091.26

KLJUČNE BESEDE: portfolijo, osnovna šola, ocenjevanje, samovrednotenje.

POVZETEK – Spremembe na področju poučevanja in učenja terjajo spremembe pri načinu ocenjevanja. Pomembne so primerjave posameznika s samim seboj. Zato je pomembno spremljati posameznika kontinuirano in v kontekstu. Instrument, ki vse to omogoča, je portfolijo. Hkrati pa omogoča tudi razvoj samovrednotenja, ki je kot spretnost pomembna sestavina vseživljenjskega učenja, saj ustvarja kritične, aktivne, misleče učence, ki so sposobni prevzeti odgovornost za lastno učenje in znanje.

UDC 37.091.26

KEYWORDS: portfolio, elementary school, grading, self-evaluation

ABSTRACT – The latest changes in the teaching and learning process requires modifications in grading. It is important for an individual to compare oneself to others. For this reason it is important to track an individual continuously and within context. An instrument that enables all of these items is the portfolio. In addition, it allows for the development of self-evaluating skills that is an important component of lifelong learning. Namely, it creates critical, active, and thought-reflective pupils that take responsibility of their own learning and knowledge.

1. Uvod

Čeprav je ideja o portfoliju stara že več stoletij in ga tudi pri nas uvajamo že dobro desetletje, enotnega dogovora o poimenovanju še vedno nimamo. Tako se v literaturi pojavljajo izrazi, kot so portfolijo, portfolio, portfelj, mapa dosežkov, v zadnjem času pa tudi izraz listovnik, predvsem na jezikovnem področju.

Ne glede na poimenovanje pa v vseh primerih opredeljujemo eno in isto stvar – najbolj preprosto povedano, govorimo o mapi za spremljanje učenčevih dosežkov oziroma njegovega dela v določenem obdobju.

Značilnosti portfolija so, da:

- je časovno neprekinjen in omogoča formativno in sistematično spremljanje napredka,
- je multidimenzionalen, vsebuje široko izbiro sredstev, ki reflektirajo različne vidike učenčevega učnega procesa,
- omogoča sodelovalno refleksijo, ki zajema učenčevo refleksijo lastnega miselnega procesa in metakognitivnih zmožnosti, njegov pristop k reševanju problemov in sprejemanju odločitev (Čok, 1999a).

Mag. Andreja Špernjak, dr. Andrej Šorgo

Primerjava priljubljenosti treh različnih načinov izvedbe bioloških laboratorijskih vaj med osnovnošolci

UDK 372.857:72.055

KLJUČNE BESEDE: biologija, izobraževanje, klasičen poskus, načini laboratorijskega dela, osnovna šola, računalniško podprt laboratorij, simulacije

POVZETEK – Leta 2008 je bila v poletni šoli v naravi izvedena raziskava o priljubljenosti treh različnih načinov izvedbe laboratorijskega dela bioloških vsebin. V raziskavo smo zajeli 198 osnovnošolcev od petega do devetega razreda iz severovzhodne regije. Na osnovi analize odgovorov lahko zaključimo, da so učenci kot najbolj priljubljen način laboratorijskega dela izbrali računalniško podprt laboratorij. Na drugem mestu je bilo klasično izvedeno laboratorijsko delo, najmanj priljubljena je bila računalniška simulacija. Računalniško podprt laboratorij so učenci izbrali zaradi najbolj ugodne kombinacije aktivnega samostojnega dela, podprtega z informacijsko in komunikacijsko tehnologijo. Računalniške simulacije so se izkazale za najmanj priljubljene, na kar je vplivala predvsem manjša možnost izražanja inovativnosti, kreativnosti in samostojnosti učencev pri omenjenem načinu laboratorijskega dela, saj je takšen način dela povsem voden, vnaprej načrtovan in pripravljen. Računalniško podprte laboratorije že uspešno uporabljajo v gimnazijskih programih in kot kaže ni nobenih zadržkov, da jih ne bi mogli uporabiti že v osnovni šoli.

UDC 372.857:72.055

KEYWORDS: biology, classical experiment, computerised laboratory, education, methods of laboratory work, elementary school, and simulations

ABSTRACT – In the 2008 summer school nature camp, a research study was conducted on the popularity of three different styles of biological laboratory work in elementary schools. The research study included 198 randomly chosen pupils from the fifth to ninth grades from the northeast region of Slovenia. Based on the analysis of answers, we concluded that irrespective of gender, age, and study outcome, pupils chose the computer-supported laboratory as the most popular method of laboratory work. Computer-based laboratories are being used in general upper-secondary schools (gimnazija) without any obstacles and for this reason it was decided to use such a method in elementary schools as well. The virtual laboratory was less popular due to the lack of innovation, creativity, and autonomy. The whole exercise was guided, planned in advance and prepared, whereas students preferred more creative and independent tasks. Recommendations are that there should be sufficient material resources as well as to educate teachers to implement different teaching methodologies. The next most preferable method was classical laboratory work, whereas computer simulation was the least popular.

1. Uvod

Gospodarska globalizacija in informacijska revolucija napovedujeta radikalne spremembe v sami naravi procesa učenja (Blažič, 2008), v kateri bo vloga učitelja kot osmišljevalca znanja pomembnejša in težja kot vloga prenašalca (Novak in Pavletič, 2008). Učitelji se pri svojem vsakdanjem delu pogosto srečujejo s situacijami, ki so

Dr. Helena Smrtnik, dr. Maja Zupančič

Ujemanje med različnimi skupinami ocenjevalcev mladostnikove osebnosti

UDK 159.992.8

KLJUČNE BESEDE: osebnost, mladostniki, različni ocenjevalci, ujemanje med ocenjevalci

POVZETEK – V prispevku predstavljamo ugotovitve o ujemanju ocen mladostnikovih osebnostnih značilnosti, ki so jih podale različne skupine ocenjevalcev (mladostniki sami, njihovi sošolci, matere ciljnih mladostnikov). Raziskava je potekala vzdolžno s ponovitvijo meritve po obdobju dveh let. Ob prvem merjenju je sodelovalo 219 ciljnih mladostnikov, v povprečju starih 14,7 leta, ki so obiskovali osmi razred ene izmed osemletk v različnih slovenskih regijah, po dveh letih pa je večina mladostnikov obiskovala druge letnike srednjih šol (14-odstoten osip vzorca). O osebnostnih značilnostih ciljnih mladostnikov so s pomočjo Vprašalnika individualnih razlik med otroki/mladostniki ob obeh merjenjih neodvisno poročali mladostniki sami, njihovi sošolci in matere. Ujemanje med ocenami različnih skupin ocenjevalcev sva preučevali na ravni osebnostnih poddimenzij in dimenzij. Ob obeh merjenjih je bilo ujemanje med različnimi pari ocenjevalcev večinoma zmerno visoko, razmeroma najvišje med samooceno mladostnikov in oceno njihovih mater. Na ravni poddimenzij se je najvišja skladnost pokazala pri mladostnikovi dejavnosti in družabnosti, na ravni dimenzij pa pri ekstravertnosti in vestnosti.

UDC 159.992.8

KEYWORDS: personality, adolescents, multiple informants, inter-rater agreement

ABSTRACT – This contribution presents findings on inter-rater agreement among different groups of informants assessing target adolescents' personality characteristics. A repeated measure in the follow-up study was performed two years later. At time 1, 219 target adolescents participated (average 14.7 years) and attended grade 8 in one of the Slovenian eight-year-elementary schools in different regions of the country. A majority of adolescents attended the 2nd year of secondary schooling at time 2 (a 14% attrition of the sample). Data on personality characteristics of target adolescents were collected using the inventory of child/adolescent individual differences. At both measurement occasions, personality reports on target adolescents were provided by adolescents themselves, their classmates, and mothers independently. Inter-rater agreement among groups of informants was explored with regard to the mid-level personality traits and robust dimensions. In general, the agreement among different informant pairs was moderate at both time units of measurement. Relatively, the strongest agreement was found between adolescents' self-reports and ratings by mothers. The highest level of agreement was obtained for activity and sociability and the strongest relationship was established with regard to extraversion and conscientiousness.

1. Uvod

Osebnost predstavlja razmeroma trajno organizacijo telesnih, intelektualnih, socialnih in čustvenih posameznikovih značilnosti, po katerih se razlikuje od drugih ljudi (Zupančič in Kavčič, 2004a). Kot razmeroma trajna celota posameznikovih značilnosti se izraža skozi različne oblike vedenja in v različnih situacijah (Thomas in Chess, 1989).

Vzajemno delovanje različnih dejavnikov pri uvajanju CLIL-a v šolski sistem v Sloveniji

UDK 37.091.3:81

KLJUČNE BESEDE: CLIL, jezikovna politika, prestiž jezika, zgodnje učenje tujih jezikov, materni jezik, didaktični koncepti

POVZETEK – Prispevek analizira dejavnike, ki pogojujejo nerazširjenost CLIL-a v slovenskem šolskem sistemu, ter njihovo prepletenost in soodvisnost. Ti dejavniki so: neinformiranost o CLIL-u, kontekst jezikovne in šolske politike EU, starostno obdobje učencev, prestiž posameznih jezikov, didaktični materiali in poseganje v obstoječe didaktične koncepte ter izobraževanje učiteljev. Posamezni dejavniki so predstavljeni, utemeljeni z rezultati ankete, izvajane med nosilci odločitev, vodstvi šol in vrtcev ter stroko na področju izobraževanja učiteljev. Te rezultate dopolnjujejo izsledki dveh projektov (CLILiG in CRP o možnostih uvajanja CLIL-a v Sloveniji) in primerjava z dognanji s področja znanosti ter empiričnimi študijami s področja CLIL-a. Zaključen krog delovanja naštetih dejavnikov utemeljuje zakonodaja v Sloveniji, ki CLIL onemogoča, kot osnovni dejavnik se pa kaže (ne) informiranost, kar zadeva poznavanje CLIL-a, njegovega izvajanja, kot tudi jezikovne politike EU. Analiza dejavnikov kaže tudi nujno navezavo na problematiko učenja tujih jezikov, vlogo maternega jezika v Sloveniji in kaže nekatere možnosti presežanja današnje situacije.

UDC 37.091.3:81

KEYWORDS: CLIL, language policy, language prestige, early foreign language learning, first language, didactical concepts

ABSTRACT – The authors of this paper analysed factors that are the cause of CLIL's non-expansion in the Slovenian school system as well as their interconnections and interdependence. These factors were the following: poor acquaintance with CLIL, the linguistic and school policy context of EU, age span of students, prestige of individual languages, didactic materials and intervention with the existing concepts of teaching as well as teacher education. The individual factors are analysed and discussed on the basis of a survey carried out among decision-makers, administration of schools and nursery schools as well as experts in the field of teacher education. These results supplement findings of two other projects (CLILiG and CRP on the possibilities of introducing CLIL in Slovenia) and compares scientific finding and empirical studies in the field of CLIL. The closing cycle of these factors is justified by the legislation in Slovenia that renders CLIL impossible. More specifically, the primary factors are insufficient knowledge of CLIL, its implementation, as well as the language policy of the EU. Analysis of the factors indicates an urgent reference to the issues of foreign language learning, the role of the first language in Slovenia as well as some possibilities on overcoming the current situation.

1. Uvod

CLIL (Content and Language Integrated Learning) je krovno poimenovanje za odprt didaktični koncept pouka, kjer se vse ali zgolj določene vsebine nejezikovnega predmeta ali predmetov obravnavajo v tujem (L2) jeziku. Akronim CLIL je v primerjavi z drugimi izrazi, ki označujejo to isto obliko pouka (jezikovna kopel, integrirani pouk, bilingvalni pouk itd.), nevtralen in kot tak uporaben v različnih socialnih

Dr. Vesna Štemberger, Damir Knjaz, Bojan Matković

Primerjava znanja o prehrani in načina prehranjevanja ljubljanskih in zagrebških študentov

UDK 37.011.3-052:613.2

KLJUČNE BESEDE: prehrana, znanje o prehrani, prehranjevalne navade, študenti

POVZETEK – Pomen zdrave prehrane danes pogosto poudarjamo, predvsem zaradi vedno večjega števila otrok in mladostnikov s prekomerno telesno težo ter posledično z boleznimi, ki jih s seboj prinaša omenjeno stanje. Zaradi vpliva, ki ga ima v začetnih letih šolanja na učence razredni učitelj, kasneje pa športni pedagog, smo se odločili raziskati, kakšno je znanje o prehrani ter prehranjevalne navade dveh skupin študentov – študentov Oddelka za razredni pouk Pedagoške fakultete Ljubljana ter študentov Kineziološke fakultete Zagreb. Znanje o prehrani in prehranjevalne navade študentov smo ugotavljali s pomočjo dveh vprašalnikov. Uporabili smo metode osnovne statistike. Za ugotavljanje razlik med obema skupinama merjencev je bila uporabljena diskriminantna analiza, za ugotavljanje razlik v posameznih spremenljivkah pa T-test za neodvisne vzorce. V prehranjevalnih navadah se med ljubljanskimi in zagrebškimi študenti pojavljajo statistično značilne razlike, saj imajo boljše prehranjevalne navade ljubljanski študenti, medtem ko imajo več znanja o prehrani zagrebški študenti.

UDC 37.011.3-052:613.2

KEYWORDS: nutrition, knowledge of nutrition, eating habits, students

ABSTRACT – Nowadays, the importance of nutrition is emphasized frequently, namely because of the increasing number of overweight children and adolescents. As a result, illnesses brought about by being overweight are more evident. Because of the influence that elementary school teachers and physical education teachers have on pupils, we decided to determine the eating habits and knowledge of nutrition with undergraduate students attending the Faculty of Education in Ljubljana, Slovenia and the Faculty of Kinesiology in Zagreb, Croatia. The data collection instruments were two questionnaires that were distributed to the participants. We used descriptive statistics. Discriminant analysis was used to determine the differences between the two groups and the T-test for independent samples was used to determine differences in individual variables. The results of the study showed that there were statistically significant differences in eating habits between the students from Ljubljana and Zagreb. More specifically, the participants from the Faculty of Education Ljubljana had better eating habits while participants from the Faculty of Kinesiology Zagreb had greater knowledge on nutrition.

1. Uvod

Zdrava prehrana oziroma prehrana nasploh je zadnje čase, predvsem zaradi naraščanja otrok in odraslih s prekomerno telesno težo, vedno pogosteje predmet laičnih, ter tudi strokovnih in znanstvenih razprav.

Za otrokov razvoj je zdrava prehrana izjemnega pomena, saj organizem hrano potrebuje tudi za rast in razvoj. Zdrava prehrana namreč omogoča optimalen psiho-

Dr. Milena Kramar Zupan

Trženje izobraževalnih storitev

UDK 37:658.8

KLJUČNE BESEDE: trženje, izobraževalna organizacija, izobraževalna storitev, tržno komuniciranje, tržni splet

POVZETEK – Številni teoretiki in praktiki s področja izobraževanja ugotavljajo, da tudi najbolj pripravljen izobraževalni program v praksi ni dovolj za uspešno izvedbo, če za tem ne stoji učinkovito trženje in tržno komuniciranje. V praksi se pogosto dogaja, da izobraževalne organizacije premišljeno načrtujejo izobraževanja, izpopolnjevanja in druge pedagoške dejavnosti, pred samo izvedbo pa zatajijo, saj ne pridobijo zadostnega (ali pa takšnega, kot bi si želeli) števila udeležencev za njihove programe. Zato trženje postaja v svetu in vse bolj tudi pri nas osrednja aktivnost sodobnih izobraževalnih organizacij. Izobraževalne organizacije, ki želijo na vse bolj konkurenčnem trgu preživeti in uspeti, morajo dobro poznati trg izobraževalnih storitev, svoje uporabnike, njihove potrebe in pričakovanja, saj se bodo le tako pravočasno prilagodile, posodabljale in razvijale nove izobraževalne programe. S tržnim komuniciranjem lahko najbolj učinkovito pritegnemo pozornost javnosti, si zagotovimo željeno podobo v okolju, zanimanje za sodelovanje in pridobimo potrebne informacije.

UDC 37:658.8

KEYWORDS: marketing, educational organization, educational service, marketing communication, marketing mix

ABSTRACT – Many theorists and practitioners in the field of education have established that even the most well developed educational programs are inadequate to be successfully realized, if there is no successful marketing and marketing communication backing it up. In practice, it often happens that educational organizations deliberately plan education, training, and other pedagogical activities; however they fail when it comes to realizing their plans because they were not successful in obtaining a sufficient number of participants (or as many as they had planned) for their programmes. Therefore, marketing is becoming a main activity of current educational organizations around the world and it is increasing in Slovenia as well. Educational organizations that want to survive and succeed in an ever increasing competitive market have to be familiar with the market of educational services, the users of these services, as well as their needs and expectations. It is only through such ways that educational institutions will be able to adjust on-time, reconceptualise, and develop new educational programmes. Using marketing communication, we can successfully attract public attention, ensure a desired image within the environment, obtain interest for cooperation, and gain necessary information.

1. Uvod

V zadnjem desetletju se vse bolj izraža potreba po poznavanju in obvladovanju trženja storitev izobraževalnih organizacij, s tem pa seveda tudi po obvladovanju tržnega komuniciranja. Če želijo izobraževalne organizacije uspeti in preživeti na vse bolj konkurenčnem trgu izobraževalnih storitev v Sloveniji, morajo dobro poznati svoj trg, uporabnike, njihove potrebe in razvijati ter ponujati njim prilagojene izobraževalne programe.

Djurdja Soleša Grijak, Ph.D., Dragan Soleša, Ph.D.

Metacognitive frame of communication in the teaching process

UDC 37:005.57

KEYWORDS: communication, teaching process, student, teacher

ABSTRACT – A basic human characteristic is the ability to communicate. Communication is a mean and a goal, if we are to observe it as an internal human need that has to be satisfied and serves for the fulfilment of other motives. Formal and informal education is based on the interpersonal communication between the teacher and students. The main goal of the teaching process is to transfer knowledge/information and conative elements. To achieve such a goal, it is very important to understand the effects of verbal and nonverbal signs that are communicated between the students and teacher during the teaching process. The authors in the article analyzed the characteristics of various types of communication that are developed during the teaching/learning process to explain the metacognitive framework of communication.

UDK 37:005.57

KLJUČNE BESEDE: komunikacija, učni proces, učenec, učitelj

POVZETEK – Osnovna človekova značilnost je sposobnost komuniciranja. Komunikacija je sredstvo in cilj, če jo opazujemo kot notranjo človekovo potrebo, ki jo je treba zadovoljiti in predstavlja osnovo za zadovoljevanje drugih motivov. Izobraževanje, formalno in neformalno, temelji na interpresonalni komunikaciji med učiteljem in učencem. Osnovni cilj učnega procesa je prenos znanja (informacij) in konativnih elementov. Da bi te naloge lahko uresničili, je pomembno znanje o učinkih verbalnih in neverbalnih znakov, ki jih izmenjujeta učitelj in učenec v učnem procesu. Avtorja v članku analizirata značilnosti različnih oblik komunikacij, ki se pojavljajo v učnem procesu, da bi lahko pojasnila metakognitivne okvire komunikacije.

1. Introduction

The term communication refers to interaction and mutual exchange of messages among persons. Communication is a multidimensional, multilateral, irreversible, and inevitable process that is confirmed by the fact that there are many emotional, situational, pragmatically and other factors that influence the flow, structure, and content of human reactions. Through communication, people develop mutual understanding, respect and cooperation.

Communication presents the process of exchanging, as observed through history from the exchanging of women and goods to exchanging information and trivial conversation. For that reason, we could say that communication is a basic process in an individual's development. However, participants in communication also gather important information that makes communication quite a complex psychosocial phe-

Drobne Damjana, Ph.D.

Competence based curricula in biosciences

UDC 378:355.233.1:57

KEYWORDS: Bologna presses, competency-based curricula, higher education, biosciences

ABSTRACT – Bologna aims to create a single and comparable European higher education area by 2010, allowing students and staff to transfer easily from one European university to another. An example of the Bologna reform is presented from the Biosciences programme at the University of Ljubljana, which is one of largest universities in Slovenia. The higher education systems of Slovenia underwent major changes between 1998 and 2004. The first level programmes at the Biotechnical Faculty at University of Ljubljana, the major faculty in Slovenia offering study programmes in biosciences began in 2007/2008. The implementation of the Bologna reform in the Biosciences study programme “in form” is almost complete. However, the reform “in-substance” has not yet been completed. The study programmes that have been reformed in Slovenia remain centred on the aims and objectives, but are not competency-focused. Competencies may be defined in the curricula, but the emphasis is still on what the teacher intends to cover. This article discusses competency-based curricula and learning as a key feature of the reform in the biosciences with an emphasis on the second Bologna cycle. The aim of this paper is to explain what remains to be done beyond 2010 to realize the benefits of the Bologna reform.

UDK 378:355.233.1:57

KLJUČNE BESEDE: Bolonjski proces, študentove kompetence, visoko šolstvo, bioznanosti

POVZETEK – Bolonjska reforma je proces, ki je zajel celotno Evropo, in temeljito posega v vse segmente visokega šolstva. Namen bolonjske reforme je narediti primerljiv in transparenten visokošolski prostor Evrope, ki bo omogočal prost pretok študentov in učiteljev. V Sloveniji je reforma potekala najbolj intenzivno v letih 1998 in 2004. V članku je predstavljen primer bolonjske prenove študijev na področju bioznanosti na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani, ki je največja fakulteta v Sloveniji, ki ponuja tovrstne programe. Prvi študenti so se vpisali v prenovljene programe leta 2007/2008. Trdimo lahko, da se je formalno reforma zaključila. Ob začetku izvajanja pa smo ugotovili, da bodo potrebne mnoge vsebinske in izvedbene dopolnitve. Med najbolj bistvene dopolnitve najbrž sodi nadgradnja študijskih programov, ki naj bodo bolj usmerjeni v pridobivanje študentovih kompetenc in s poudarkom na problemskem učenju. V članku so predstavljeni predlogi za nadaljevanje korake po letu 2010, ko bo reforma formalno zaključena. Le s sprotnim prilagajanjem in dopolnjevanjem programov ob upoštevanju pripomb iz strani fakultet, študentov, delodajalcev in financerjev, bo bolonjska reforma dala zelene rezultate.

1. Introduction

Universities are key players in the successful transition to a knowledge-based economy and society. In Europe, this crucial sector of society started restructuring through the Bologna process. The Bologna Process is an educational reform involving most of the European Union. The name comes from the the process that was proposed at the University of Bologna with the signing of the Magna Carta Universitatum at a meeting by Rectors of European Universities in 1988 celebrating the 900th anniversary of that institution – and thus of European universities. This led to the

Maša Černelič Bizjak, M.A.

Psychological distress and the prevalence of symptoms among secondary school adolescents: the potential impact of hearing loss

UDC 616.895.4-053.6

KEYWORDS: *psychological distress; anxiety, depression, adolescents, deafness*

ABSTRACT – *The study investigated the psychological symptoms and emotional distress among secondary school adolescents. We compared deaf adolescents to a control sample of hearing peers. The Trauma Symptom Checklist and the Non-verbal Scale of Suffering were used to disclose the symptoms and emotional distress. The Mann Whitney U- test was applied to test the relevance of the differences between two groups. The results showed no statistically significant differences between expressed symptoms of the two groups. The same level of emotional distress (suffering) was observed among both groups of adolescents; anxiety was positively linked to depressive feelings, feelings of sadness and sexual concerns, although it had no relation to emotional suffering. The demographic variables (i.e., age, gender and socioeconomic status) were not related to the level of symptoms. On the basis of the obtained results and analyses, we may conclude that deaf adolescents did not demonstrate characteristics of lower level adaptation. The interpretations of the results have taken into account the theoretical assumptions and prior research of other authors.*

UDK 616.895.4-053.6

KLJUČNE BESEDE: *psihološki distress, anksioznost, depresivnost, adolescenca, gluhot*

POVZETEK – *Namen raziskave je bil proučiti raven psiholoških simptomov in emocionalnega distresa med srednješolsko populacijo adolescentov. V raziskavo smo vključili gluhe adolescente in njihove sliščih vrstnike. Uporabljen je bil vprašalnik travmatiziranosti in neverbalna lestvica duševne stiske. Pomembnost razlik med skupinama smo testirali z Mann Whitney U-testom. Rezultati kažejo, da med skupinama ni statistično pomembnih razlik v izražanju simptomov; skupini izražata enako stopnjo emocionalnega distresa. Anksioznost se pozitivno povezuje z depresivnimi občutki, občutki žalosti in seksualnimi skrbmi. Med demografskimi variablami (starost, spol in socialno ekonomski status) in izraženostjo simptomov ni povezave. Na podlagi dobljenih rezultatov lahko morda zaključimo, da adolescenti, tako sliščiji kot gluhi, ne izkazujejo nizke stopnje adaptacije. Interpretacija rezultatov izhaja iz teoretičnih predpostavk in predhodnih raziskav avtorjev.*

1. Introduction

On the path to adulthood, the period of adolescence is a relatively long one. The time from age 12 to 19 represents the path from childhood and safe haven of one's family into the world and towards independence. Adolescence is a time of storm and stress, intense moodiness and preoccupation with the self. School experiences and

Robert Masten, Ph.D.

Experiencing meaning in life and existential frustration among Slovenian high school students

UDC 159.942-053.6

KEYWORDS: *meaning of life, existential frustration, adolescence, identity*

ABSTRACT – *This paper reports on experiences on the meaning in life and existential frustration of high school students in relation to their age, field of study, and their gender. The research included 1,395 Slovenian high school students, out of which 51.5% were males and 48.5% were females. It was shown that there were no significant differences in experiencing meaning of life regarding gender, year of study and the type of high school, but there was a significant combined impact of year of study and type of school. On the other hand, there were significant differences in experiencing existential frustration between different years of study and different types of schools. The highest degree of existential frustration was found in vocational schools and the lowest in upper-secondary schools (gimnazija), while the degree of existential frustration in technical schools was in the middle. The results are interpreted in terms of Frankl's logotherapy and according to the findings of identity development in adolescence.*

UDK 159.942-053.6

KLJUČNE BESEDE: *doživljanje smisla, eksistencialna frustracija, adolescenca, identiteta*

POVZETEK – *Raziskava se nanaša na doživljanje smisla in eksistencialne frustracije glede na smer šolanja, starost in spol pri srednješolski populaciji v Sloveniji. V raziskavo je bilo vključenih 1395 srednješolcev različnih srednjih šol, od tega 51,5% dijakov in 48,5% dijakinj. Pokazalo se je, da se doživljanje smisla v življenje ne razlikuje pomembno glede na spol, vrsto srednje šole ter glede na letnik, je pa pomemben kombinirani vpliv letnika in vrste šole. Po drugi strani pa obstajajo statistično značilne razlike v eksistencialni frustraciji glede letnik šolanja in glede na smer šolanja. Eksistencialna frustracija je najvišja v poklicnih šolah, najnižja pa v gimnazijah. Za vse smeri pa velja, da z napredovanjem iz letnika v letnik eksistencialna frustracija pada. Rezultati so interpretirani v skladu z Franklovo logoterapijo in v skladu z spoznanji o razvoju identitete v adolescenci.*

1. Introduction

The research on experiencing the meaning of life and of existential frustration covers the period of middle adolescence (14 to 18 years). The research of experiencing the meaning in life is difficult in this particular developmental stage because of the nature of experience of meaning in life, which reflects the individual's personality characteristics as well as developmental factors. According to Bühler (1965), we cannot talk about experience of meaning in life earlier than at the ages of 16 to 17 years and above. On the other hand, adolescents should be psychically capable of maintaining individual and autonomic image in the sense of their own volition in ear-